

El caràcter itinerant de la festa permet oferir espectacles de tradició local, com els castellers que van actuar a Terrassa el 2009
CRISTINA CALDERER

Reportatge

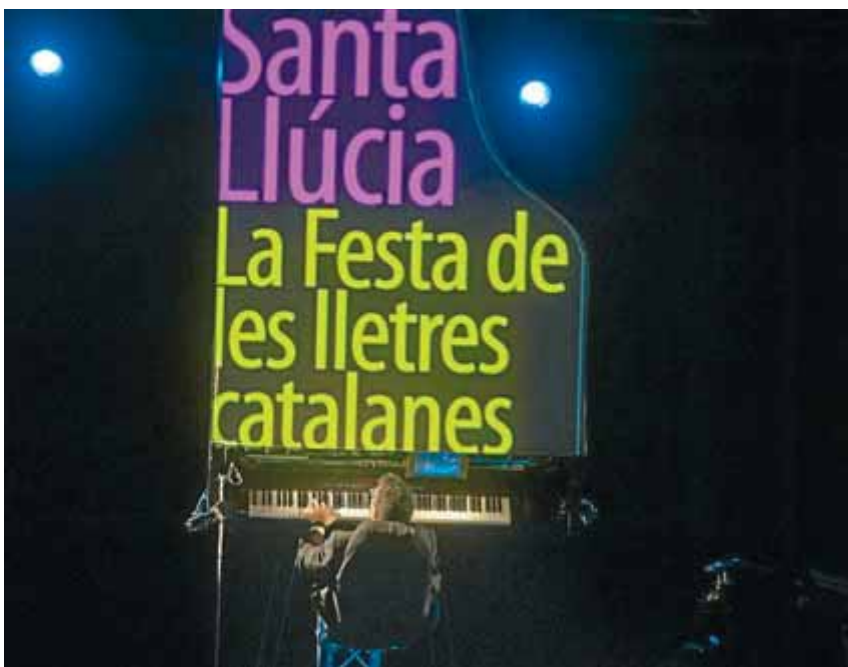
65a Nit de Santa Llúcia

La Festa de les Lletres Catalanes arriba a l'edat de jubilació amb bona salut, com els tres premis principals: Sant Jordi, Riba i Rodoreda

L'anomenada Festa de les Lletres Catalanes, la Nit de Santa Llúcia, arriba a la 65a edició. És una xifra que convida a fer bromes amb la jubilació, cosa que no passarà, perquè l'energia i la salut que llueix com una de les celebracions culturals anuals més importants en l'àmbit català és ben sòlida. També tenen bona salut els tres premis més representatius, que si fossin una mena de *fills* de santa Llúcia ja començarien a tenir edats venerables. El premi Sant Jordi de novel·la ja té 56 anys; el Carles Riba de poesia, 57, i el Mercè Rodoreda de narracions, 18, és tot just major d'edat perquè del 1953 fins al 1997 es deia Víctor Català, pseudònim d'una mena de *germana*, Caterina Albert.

Aquest any, la celebració de la festa tindrà lloc l'11 de desembre, divendres vinent, al pavelló firal de Tortosa. Inclourà un espectacle ideat per Roberto Oliván, que barrejarà la tradició i la contemporaneïtat de les Terres de l'Ebre.

L'inici d'aquesta celebració cultural es remunta al 1951, quan Josep Maria Cruzet, editor i fundador de la desapareguda

Una interpretació a piano del 2011; a sota, una imatge històrica de 1975, amb Ernest Lluch i Jordi Pujol; a la dreta, Gerard Quintana cantant durant la festa del 2006 a Girona
JOSEP LOSADA / ROBERT RAMOS / JORDI RIBOT-CLICK
ART FOTO

Llibreria Catalònia, va voler trencar la monotonia dels dos únics premis rellevants de l'època, el Ciutat de Barcelona i el Nadal, en tots dos casos per a obres en castellà. La intenció era recuperar l'esperit de les nits literàries que se celebraven en l'època de la República. Per tant, volia promocionar la llengua i la cultura catalanes a través de la literatura.

El nom de Nit de Santa Llúcia està relacionat amb Joan Crexells, un dels membres destacats de l'Ateneu Barcelonès, que va morir la nit del 13 de desembre, dia de Santa Llúcia, del 1926.

La primera edició va tenir lloc el 1951, de manera clandestina i desafiant la repressió franquista, a l'interior mateix de la llibreria, a tocar de la plaça de Catalunya de Barcelona. El 1961 es va fer càrrec de l'organització Òmnium Cultural, fundada el juliol d'aquell mateix any. I així, de mica en mica, van anar creixent les categories de premis (per això cadascun té un número d'edició diferent), les dotacions econòmiques, els originals presentats, els convidats a la festa... El 1975, tot just mort el dictador, va tenir lloc el 25è

aniversari i es va fer al Palau Nacional de Montjuïc, amb més de quatre mil convidats. Espai que es va repetir l'any 2000, per commemorar el 50è aniversari.

Els darrers anys s'ha volgut descentralitzar la celebració i per això ha anat itinerant pel territori i s'ha fet en localitats

La primera edició va tenir lloc el 1951

com ara Sant Cugat del Vallès, Granollers, Badalona, Girona, Reus, Terrassa, Viladecans, Tarragona, Vilanova i la Geltrú... D'aquesta manera es pot oferir l'espectacle que sovint amenitza la vetllada dedicat a aspectes culturals més diversos del territori català.

Les categories actuals dels premis són Sant Jordi de novel·la (Joanot Martorell

fins al 1959), Carles Riba de poesia (Óssa Menor fins al 1958), Mercè Rodoreda de contes i narracions (Víctor Català fins al 1997), Frederic Roda de textos teatrals, Josep Maria Folch i Torres de novel·la infantil, Joaquim Ruyra de novel·la juvenil, Òmnium Cultural de comunicació i Internacional Joan B. Cendrós de defensa de la llengua i la cultura catalanes.

En aquesta edició, els originals presentats en els tres premis més destacats han estat 25 (Sant Jordi), 53 (Riba) i 48 (Rodoreda). Tres premis que al llarg de la història, sense comptar anys en què no es van convocar i autors repetits, han guanyat 10 dones i 54 homes (Sant Jordi), 7 dones i 55 homes (Riba) i 13 dones i 44 homes (Rodoreda).

El caràcter de reivindicació cultural i política, la cita imprescindible que és per al sector intel·lectual de la societat catalana i la promoció que suposa guanyar alguna de les categories més, en general, les substancioses dotacions dels premis, permeten albirar encara molts més anys de Nit de Santa Llúcia, que, lluny de jubilar-se, encara té ganes de festa. *